

Jogászai hivatások - Lettország

Az Ön által kiválasztott nyelvi változatot most készítik fordítóink.

Az oldal jelenleg a következő nyelveken olvasható: [lv](#).

Ez az oldal a lettországi jogi szakmákról ad áttekintést.

Ügyészek

Szervezet

 Az **ügyészség** (*Prokuratūra*) egységes, központosított, három szintű **igazságügyi hatóság**. Az ügyészség élén a **legfőbb ügyész** (*ģenerālprokurors*) áll. Az ügyészség célja, hogy a jogszabályokkal összhangban **reagáljon a jogsértésekre, és biztosítsa, hogy azok ügyében döntés szülessen**. Az ügyészség intézményei a következő szinteken helyezkednek el:

1. Legfőbb Ügyészség (*ģenerālprokuratūra*);
2. regionális ügyészségek (*tiesu apgabalu prokuratūras*);
3. kerületi vagy városi ügyészségek (*rajona vai republikas pilsētu prokuratūras*);
4. szakosított ügyészségek (*specializētas prokuratūras*).

A legfőbb ügyész szükség esetén a kerületi vagy regionális ügyészséggel azonos jogállású, szakosított ügyészséget hozhat létre. Lettországban jelenleg **öt szakosított ügyészség** működik:

- a szervezett bűnözés és egyéb területek szakosított ügyészsége (*Organizētās noziedzības un citu nozaru specializētā prokuratūra*);
- egy több területen működő szakosított ügyészség (*Specializētā vairāku nozaru prokuratūra*);
- a közúti közlekedés rigai ügyészsége (*Rīgas autotransporta prokuratūra*);
- a pénzügyi és gazdasági bűncselekmények ügyészsége (*Finanšu un ekonomisko noziegumu izmeklēšanas prokuratūra*); valamint
- a kábítószer-kereskedelemmel kapcsolatos bűncselekmények ügyészsége (*Narkotiku nelegālas aprites noziegumu izmeklēšanas prokuratūra*).

A Legfőbb Ügyészség felügyelheti azon állami szervek munkáját is, amelyek – bár maguk nem járnak el ügyészi szervként – hatáskörükön belül segítséget nyújtanak a büntetőeljárásokkal kapcsolatos bizonyos feladatok ellátásához. Ezeket a szerveket a

legfőbb ügyész hozza létre, szervezi át és szünteti meg. A rendelkezésre álló állami költségvetési források alapján a legfőbb ügyész határozza meg e szervek felépítését és alkalmazotti állományuk létszámát is. Eddig csak egy ilyen szervezet hoztak létre: [☞ a pénzmosás elleni szolgálatot](#) (*Noziedzīgi ieguūtu līdzekļu legalizācijas novēršanas dienests*).

Az ügyészségek a bírósági rendszer részét képezik. Ez azt jelenti, hogy a törvényhozó és végrehajtó hatalmi ágtól függetlenül működnek. A Saeima (a lett parlament), a kormány és az elnök utasíthat egy ügyészséget valamely jogsértéssel kapcsolatos tények kivizsgálására, és felvilágosítást kérhet a Legfőbb Ügyészségtől. A szóban forgó ügyészség munkájába azonban nem szólhat bele, még nemzeti szempontból nagy jelentőségű jogsértések kivizsgálása esetén sem.

Az ügyészek óvást nyújthatnak be a kormány vagy az állami hatóságok által elfogadott jogszabályokkal szemben, ha azok törvénybe ütköznek. A legfőbb ügyész és a Legfőbb Ügyészség osztályvezető ügyészei részt vehetnek a kormány ülésein, és a vitatott kérdésekben kifejtetik véleményüket.

Feladatok és kötelezettségek

Az [☞ ügyészségi törvény](#) 2. cikke határozza meg a tárgyalást megelőző nyomozás során ellátandó ügyészségi feladatokat.

Az ügyészség:

1. felügyeli a nyomozó hatóságok és más szervek nyomozati munkáját;
2. megszervezi, irányítja és lefolytatja a tárgyalás előtti nyomozásokat, és utasításokat ad a nyomozó hatóságoknak a bűnügyi nyomozások lefolytatására vonatkozóan;
3. büntetőeljárást kezdeményez és folytat le;
4. védelmezi az egyének és az állam jogait és törvényes érdekeit;
5. törvényben meghatározott esetekben kezdeményezi a bíróságon az eljárás megindítását vagy kérelmet nyújt be a bírósághoz.

A [☞ büntetőeljárásról szóló törvény](#) 36. cikkének (1) bekezdése értelmében az ügyész feladata a nyomozások felügyelete és lefolytatása, vádemelés, a vád képviselése az állam nevében, valamint egyéb büntetőeljárás feladatok ellátása.

Felettes ügyész

A felettes ügyész felügyeli a büntetőügyben folytatott nyomozást, és:

1. visszavonhatja az eljárás vezetője vagy a nyomozócsoport tagja által hozott döntéseket;
2. az utasítások megsértése, illetve a büntetőeljárás lefolytatását veszélyeztető eljárási szabályszegés esetén felkérheti az adott nyomozó közvetlen felettesét az eljárás vezetőjének leváltására vagy a nyomozócsoport összetételének módosítására;
3. elbírálhatja az eljárás vezetőjének, illetve a nyomozócsoport valamely tagjának, a nyomozó közvetlen felettesének vagy az eljárással kapcsolatban feladatokat ellátó személyek cselekményei vagy döntései ellen tett panaszokat;
4. dönthet úgy, hogy büntetőeljárást kezdeményez, vagy az ügyet más nyomozó hatóság elé utalja;
5. az eljárással kapcsolatos cselekményeket végezhet, miután erről tájékoztatta az eljárás vezetőjét.

Az eljárás vezetője

A felettes ügyész (illetve a főügyész utasítása alapján más ügyész) válhat az eljárás vezetőjévé (*procesa virzītājs*). Ennek keretében magához vonhatja a büntetőeljárás lefolytatását, valamint határozhat arról, hogy büntetőeljárást kezdeményez-e. Kivételes körülmények között a legfőbb ügyész, a Legfőbb Ügyészség Büntetőjogi Osztálya vagy valamely regionális bíróság főügyésze már a nyomozati fázisban kinevezhet egy ügyészt az eljárás vezetőjévé.

Az eljárást vezető ügyész:

1. vádalkut köthet a vádlottal;
2. dönthet a büntetőeljárás bíróság elé utalásáról;
3. különleges eljárás keretében vádat emelhet;
4. lényeges jogos okból megszüntetheti a büntetőeljárást.

Az eljárás vezetője bármilyen eljárási döntést meghozhat és bármilyen eljárási cselekményt elvégezhet, illetve ilyen feladatokkal megbízhatja a nyomozócsoport valamelyik tagját vagy az eljárással kapcsolatban egyéb feladatokat ellátó személyt.

Főügyész

A törvény értelmében a főügyész ellenőrzi, hogy az ügyész teljesíti-e a rábízott feladatokat, illetve dönt a felettes ügyész és az eljárást vezető ügyész/tisztviselő döntéseivel vagy cselekményeivel kapcsolatos panaszok és kifogások tárgyában. A felettes ügyész javaslatára például a főügyész egy nyomozót más közvetlen felettes irányítása alá vagy más nyomozó szervhez helyezhet át, illetve dönthet arról, hogy a vád elejtése indokolt és törvényes-e.

A főügyész:

1. hatályon kívül helyezheti egy nyomozó, valamely nyomozócsoport tagja vagy ügyészségi fogalmazó döntését;
2. kinevezheti vagy leválthatja a felettes ügyészt vagy az eljárást vezető ügyészt / tisztviselőt, ha a felügyeleti és vádhatósági feladatok teljes körű ellátása nem garantált, illetve ezeket a feladatokat magához vonhatja;
3. nyomozócsoportot hozhat létre, ha a munka mennyisége veszélyezteti a büntetőeljárás ésszerű időn belül történő lezárását;
4. kérheti a nyomozó másik közvetlen felettes irányítása alá helyezését, illetve a nyomozás lefolytatásával másik nyomozó szervet bízhat meg.

A főügyész döntése alapján egy ügyész valamely **nyomozócsoport** tagjává válhat; az eljárás vezetője megbízhatja az ügyészt az eljáráshoz kapcsolódó egy vagy több feladat ellátásával.

Bírák

Szervezet

A bíróságok működésének alkotmányos alapját az [Alkotmány](#) 82–86. cikke jelenti; eszerint az igazságszolgáltatás kizárólag a bíróságok feladata. A bírák függetlenek, és csak a törvénynek vannak alárendelve. A bíróságokra [a bírói hatalomról szóló törvény](#) vonatkozik. A lett jogszabályok értelmében a bírák köztisztviselők.

Az állami hatóságok, a társadalmi és politikai szervezetek, valamint az egyéb természetes és jogi személyek kötelesek tiszteletben tartani és figyelembe venni a bíróságok függetlenségét és a bírák mentelmi jogát. Senki sem jogosult arra, hogy egy bírától egy adott ügy elbírálásával kapcsolatban nyilatkozatot vagy magyarázatot kérjen, vagy az igazságszolgáltatásba bármilyen okból beavatkozzon. A bírák igazságszolgáltatási feladataik ellátása során sérthetetlenek. A bírói funkció nem egyeztethető össze sem politikai pártban, sem bármilyen más politikai szervezetben való tagsággal.

Feladatok és kötelezettségek

A bíró feladata, hogy polgári, közigazgatási és büntetőügyekben a törvény alapján igazságot szolgáltatasson.

Polgári ügyekben a bírák elbírálják és eldöntik a természetes és jogi személyek polgári jogi, munkajogi, családjogi és más jogosultságainak, valamint törvényes érdekeinek védelmével kapcsolatos vitákat.

Büntetőügyekben a bírák elbírálják a személyek elleni vádakat, és döntenek ezek helytállóságáról. A bíró felmentheti az ártatlan személyeket, illetve valamely bűncselekmény elkövetéséért megállapíthatja valaki bűnösségét és büntetést szabhat ki vele szemben.

Közigazgatási ügyekben a bíró bírósági felülvizsgálatot gyakorol a végrehajtó hatalom cselekményeinek (az elfogadott igazgatási aktusok vagy intézkedések) jogszerűségével kapcsolatban, és elbírálja a közjog által szabályozott bármely jogviszonyból eredő jogvitákat. A bíró emellett megállapítja a magánszemélyek közjogi jogait és kötelezettségeit is. A bírák elbírálják a közigazgatási jogsértések elkövetésével kapcsolatos ügyeket is.

A bírák szakmai kötelezettségei lefedik az eljárásjogi szabályokban a bírák vagy bíróságok számára előírt valamennyi kötelezettséget.

Jogi adatbázisok

A bírósági szervezet saját internetes portállal rendelkezik ([nemzeti bírósági portál](#)), amelynek tartalma jelenleg csak lett nyelven érhető el. A portál tájékoztatást nyújt a lett bírósági rendszerről, tartalmazza a lett bíróságok és bírák jegyzékét, a bírósági statisztikákat, a különféle bírósági eljárások rövid leírását (kiemelve azok fő jellegzetességeit és a köztük fennálló fő különbségeket), továbbá tájékoztatást nyújt arról, hogy hogyan indítható eljárás az igazságügyi hatóságok előtt. Hozzáférést biztosít az újonnan hozott bírósági ítéleteket tartalmazó válogatáshoz, a bírósági tárgyalások időrendjéhez és más információkhoz.

Az adott ügy vagy idézés hivatkozási számának a portál „e-szolgáltatási” (*epakalpojumi*) részében történő megadása után tájékoztatás kapható az adott ügy állásáról, a bírósági tárgyalást tartó bíróságról és annak szintjéről, a következő bírósági tárgyalások időrendjéről, az adott ügyben hozott határozatokról és a benyújtott panaszokról, valamint az eljárás eredményéről.

A bíróságok jelentéseit a [Bírósági Hivatal](#) weboldalán is közzéteszik.

A bírósági rendszerrel kapcsolatos aktuális szabályozási kérdésekre vonatkozó információkat az Igazságügyi Minisztérium weboldalán is közzéteszik.

A Legfelsőbb Bírósággal és annak tevékenységeivel kapcsolatos elektronikus információk a [Legfelsőbb Bíróság](#) weboldalán érhetők el.

E portálok mindegyike angol nyelven is elérhető.

A jogi szakma szervezete: ügyvédek

Ügyvédek

Az ügyvéd az igazságszolgáltatási rendszer tagja és független jogi szakember, aki:

- a vitában érintett féltől, vádlottól vagy egyéb érdekelt féltől (ügyféltől) kapott megbízás alapján, e személyek nevében – illetve [törvényben](#) meghatározott bizonyos esetekben valamely bíróság elnöke, a tárgyalások előtti nyomozást végző szerv vezetője vagy az Ügyvédek Lett Tanácsa (*Latvijas zvērīnātu advokātu padome*) nevében – eljár a bíróságon és a bírósági tárgyalást megelőző nyomozás során;
- jogi tanácsot ad;
- jogi dokumentumokat készít;
- más jogi segítséget nyújt.

Lettorszáiban bizonyos feltételek mellett a következő személyek dolgozhatnak ügyvédként:

1. ügyvédek (*zvērīnāti advokāti*);
2. ügyvédjelöltek (*zvērīnātu advokātu palīgi*);
3. az Európai Unió tagállamainak olyan állampolgárai, akik ügyvédi végzettséget szereztek valamely másik uniós tagállamban;
4. egyéb, nem uniós tagállamok ügyvédei, akik a jogi segítségnyújtásról szóló, Lettországra nézve kötelező nemzetközi megállapodások értelmében Lettorszáiban gyakorolhatják hivatásukat.

A Lettorszáiban dolgozó valamennyi ügyvéd független tagja a Lett Ügyvédi Kamarának (*Latvijas Zvērinātu advokātu kolēģija*), amely független, országos szakmai testület. A Lett Ügyvédi Kamara szervei a következők: **az ügyvédi közgyűlés, az Ügyvédek Lett Tanácsa, az Ellenőrzőbizottság és a Fegyelmi Bizottság.**

Jogi adatbázisok

A Lett Ügyvédi Kamarának és az Ügyvédek Lett Tanácsának tevékenységeiről, az ügyvédekre vonatkozó szabályokról és (elérhetőségekkel együtt) azon bíróságokról, amelyek előtt eljárhatnak, továbbá a **lettországi jogi szakmával** kapcsolatos egyéb kérdésekről az [Ügyvédek Lett Tanácsának](#) weboldalán olvasható tájékoztatás.

Közjegyzők

Szervezet

A közjegyzők (*zvērīnāti notāri*) a bíróságok felügyelete alatt, a [törvényben](#) meghatározott eljárásokkal összhangban látják el a közjegyzői ügyeket. A lettországi közjegyzők az igazságszolgáltatási rendszer tagjai, akik a törvényben meghatározott, az államhatalom gyakorlásával összefüggő feladatokat látnak el.

[A közjegyzőkről szóló törvény](#) értelmében a közjegyzők a következőkre jogosultak:

- közjegyzői okiratok készítése;
- közjegyzői igazolások készítése;
- letétbe helyezett pénz, értékpapír és okiratok átvétele;
- letéti kötelezettség tárgyát képező dolog átvétele;
- eljárás örökösödési ügyekben;
- vagyonmegosztási javaslat kidolgozása a törvény által meghatározott esetekben;

- eljárás házasság felbontása esetén (amennyiben ebbe mindkét házastárs írásban beleegyezett, és nem áll fenn köztük vitás kérdés);
- törvényben meghatározott egyéb tevékenységek végzése.

Valamennyi közjegyző szabad jogi hivatást űz. Szakmájuk gyakorlása során azonban a közjegyzők köztisztviselőnek minősülnek. A közjegyzők a regionális bíróságok mellett működnek, tagjai az igazságszolgáltatási rendszernek, és feladataikat a törvényben meghatározottak szerint látják el. Szakmájuk gyakorlása során a közjegyzők pénzügyileg függetlenek, díjazásukat a kormány határozza meg.

A közjegyzők független, országos szakmai testületeként működő **Lett Közjegyzői Kamara** (*Latvijas Zvērinātu notāru kolēģija*) Lettország valamennyi közjegyzőjét összefogja. A **Közjegyzők Lett Tanácsa** (*Latvijas Zvērinātu notāru padome*) a közjegyzők képviseleti és felügyeleti szerve, valamint a Lett Közjegyzői Kamara igazgatási és végrehajtó szerve. Feladatait a közjegyzőkről szóló törvény 230. cikke rögzíti.

Jogi adatbázisok

A közjegyzők tevékenységeiről és számáról, irodájuk címéről, valamint a lettországi közjegyzői rendszerrel kapcsolatos egyéb kérdésekről a [lett közjegyzők](#) hivatalos weboldalán található információk.

Egyéb jogi szakmák

Bírósági végrehajtók

A **bírósági végrehajtók** (*Zvērināti tiesu izpildītāji*) az igazságszolgáltatási rendszer tagjai. Regionális bíróságokhoz vannak rendelve, végrehajtják a bíróságok és egyéb intézmények határozatait, valamint elvégzik a törvényben meghatározott egyéb tevékenységeket.

A bírósági végrehajtók jogi hivatást végeznek, de bírósági végrehajtói feladataik ellátásakor köztisztviselőnek minősülnek. A bírósági végrehajtók függetlenül látják el feladataikat, és csak a törvénynek vannak alávetve. A bírósági végrehajtók által a bírósági és egyéb határozatok végrehajtása során adott utasítások és kibocsátott végzések Lettországban végrehajthatók.

A bírósági végrehajtók feladataikat azon regionális bíróságok illetékességi területén látják el, amely mellett működnek. A bírósági végrehajtók számát, álláshelyét, működési körzetét és ezek elhatárolását a kormány határozza meg.

Feladataik ellátása során a bírósági végrehajtók a [polgári eljárásról szóló törvényt](#) és egyéb jogszabályokat alkalmaznak, és a Bírósági Végrehajtók Lett Tanácsa (*Latvijas Zvērinātu tiesu izpildītāju padome*, a lettországi bírósági végrehajtók képviseleti és felügyeleti szerve) által jóváhagyott módszertan, valamint az ítélkezési gyakorlatból eredő ajánlások alapján működnek.

Jogi adatbázisok

A bírósági végrehajtók irodáinak címéről, valamint a bírósági végrehajtói szakmára és a Bírósági Végrehajtók Lett Tanácsának tevékenységeire irányadó jogszabályokról a [Bírósági Végrehajtók Lett Tanácsának](#) weboldalán található tájékoztatás. A portál jelenleg csak lett nyelven érhető el.

Pro bono (ingyenes) jogi szolgáltatásokat nyújtó szervezetek

A Lettországban működő ilyen szervezetekről nem áll rendelkezésre lista.

Linkek

[Ügyészség](#), [Pénzmosás elleni szolgálat](#), [Nemzeti bírósági portál](#), [Bíróságok igazgatása](#), [Ügyvédek Lett Tanácsa](#), [Lett közjegyzők](#), [Bírósági Végrehajtók Lett Tanácsa](#), A Lett Köztársaság Igazságügyi Minisztériuma

---

E lap nemzeti nyelvű változatát az adott tagállam tartja fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Az Európai Bizottság nem vállal semmifajta felelősséget az e dokumentumban szereplő vagy abban hivatkozott információk vagy adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.

Utolsó frissítés: 07/01/2016